

OBSAH A SMĚR PODNIKOVÉ PÉČE O SOCIÁLNÍ ROZVOJ PRACOVNÍCH KOLEKTIVŮ

J. Mašek

MAŠEK, J. (Výzkumný ústav ekonomiky zemědělství a výživy, Praha): *Obsah a směr podnikové péče o sociální rozvoj pracovních kolektivů*. Sbor. ÚVTIZ - Sociol. Zeměd., 16, 1980 (1) : 45-52.

Rozvíjením jednotlivých sociálních činností (jednotlivých věcných okruhů péče o pracovníky) k uspokojování sociálních potřeb pracovních kolektivů podnik současně realizuje úlohy o sociální politiky včleněné v podnikovém komplexním programu péče o pracovníky nebo v plánu sociálního rozvoje. Pro plnění těchto úkolů je zapotřebí stanovit obsah jednotlivých věcných okruhů podnikové péče o pracující, především se zřetelem na základní funkce příslušné sociální činnosti. Stanovení této základní funkce je současně i nejvhodnějším kritériem pro plánování potřebného rozsahu finančních, materiálně technických i kádrových předpokladů pro danou činnost.

podniková péče; vybrané okruhy, obsah a směry sociálních činností; plánovací ukazatel; vztah k ekonomice podniku

Konkrétním výrazem úsilí o zlepšování pracovních a ostatních životních podmínek pracovníků v zemědělství na podnikové úrovni je podniková péče o pracující. Její rozvoj předpokládá neustále zdokonalovat plánování vybraných okruhů podnikových sociálních činností.

Podnikovou péči o pracující, plánovitě rozvíjenou v procesech vyrovňování pracovních a životních podmínek pracovníků v zemědělství, lze definovat jako souhrn činností (služeb), které podnik buď obligatorně, ze zákonné povinnosti, či fakultativně, podle vlastního uvážení a možnosti, provádí k uspokojování sociálně ekonomických potřeb svých pracovníků, jejich rodinných příslušníků, příp. bývalých pracovníků (členů) — důchodců. Tento souhrn činností tvoří součást politiky socialistické společnosti a tuto politiku doplňuje tím, že pracovníkům vedle státem poskytovaných dávek zaručuje určitá sociální práva povinnými sociálními činnostmi, vytváří materiální a další podmínky pro činnost společenských organizací pracovníků a konečně poskytuje podle vlastního uvážení a možností určité sociální činnosti, a to i pomocí sdružených prostředků a vytváří vyhovující sociální prostředí v podniku a životní prostředí ve spádové oblasti (Tomeš et al., 1977).

Jde tedy o plánovanou realizaci stále se rozvíjejících potřeb pracujících socialistické společnosti, tedy pracovníků našich socialistických zemědělských podniků. Současná podniková péče o pracovníky v zemědělských podnicích je určena zejména ekonomicky aktivním pracovníkům, příp. jejich rodinným příslušníkům, řeší diferencované potřeby vyvolané prací v podniku a životem v jeho spádové oblasti a je spjata s provozem v podniku.

Zprůmyslňování zemědělství spolu s růstem životní úrovně pracovníků zemědělských podniků se promítá mj. také v posunu jejich životních potřeb a hodnot. Tento posun potřeb a životních hodnot je spojen s dalším novým jevem v podnikové péči o pracující, čímž péče o pracovníky na úrovni podniku dostává nový směr. Tyto tendence v podnikové péči se tedy rozvíjejí nejen v závislosti na obsahu potřeb jednotlivých skupin pracovníků (podle věku, pohlaví, vzdělání, charakteru práce atp.), ale již i v závislosti na změnách struktury potřeb pracovníků, jejich životních preferencí. Zatím co totiž v předchozím období šlo především o uspokojování nejzákladnějších potřeb, v nynější etapě podnikové péče jde již o jejich diferencovanost a kvalitu podle určitých skupin pracovníků.

V problematice současných směrů podnikové péče o pracovníky to znamená postupnou změnu obsahu jednotlivých služeb (např. v oblasti pracovního prostředí, závodního stravování, rekreace, bytových otázek) i vznik nových služeb a činností (např. v osobní podnikové dopravě, v oblasti účelného využívání volného času). Pokud šlo dosud např. v závodním stravování o poskytnutí víceméně jakékoliv stravy, půjde nyní o diferencované poskytování nejen teplé stravy, ale i stravy podle kritérií kalorických potřeb, nutričního vyvážení, zdravotního stavu pracovníků atd. (k tomuto přistupuje i otázka dříve opomíjená, tj. kulturnost stolování v závodních zařízeních). Nebo jestliže v dosavadní péči o bydlení šlo o uspokojování potřeby získáním jakéhokoliv bytu, převládají nyní aspekty přeměřenosti bytu pro rodinu, jeho vybavenosti atd. (Tomeš et al., 1977). Podobné je možné konstatovat o rekreaci pracovníků, kde se dnes projevuje zájem o určitý druh rekreace, náročnější na kulturní stránku, na zdravotnické aspekty a na určitou rozmanitost forem rekreace.

Jedním ze základních předpokladů tohoto procesu je stanovení obsahu podnikových sociálních činností. Významné je též určení jejich vztahu k ekonomické úrovni podniků pro tyto činnosti, neboť její ekonomickou základnu vytváří materiálně technické vybavení podniku pro sociální činnosti a jeho další prostředky pro tuto podnikovou péči (Šíma et al., 1978).

V zemědělství se podniková sociální péče v posledním období rozvíjela především v těchto okruzích činnosti:

1. bezpečnost a ochrana zdraví při práci
2. zdravotní péče
3. vzdělávání pracovníků
4. závodní stravování
5. osobní podniková doprava (jako faktor ovlivňující pracovní podmínky)
6. bytové problémy pracovníků
7. podniková rekreace a péče na úseku kultury, tělovýchovy a ostatních zájmových činností (tj. podmínky pro volný čas).

Pro účely plánování i pro alespoň orientační vyjádření jejich vztahu k ekonomice podniku je možné obsah podnikové péče v sociálním rozvoji v nejvíce těchto rozšířených okruzích činností vyjádřit následovně:

BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

Zvyšování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je první významnou skupinou péče o pracovníky podniku. V podniku zajišťují tyto činnosti zvláště pověřeni pracovníci (útvary, komise) a fungují jako povinné

předpoklady výroby, bez kterých by výrobní proces nemohl probíhat. Jsou tedy přímou podmínkou výrobní činnosti.

V zásadě jsou úkoly na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci dány příslušnými předpisy o bezpečnosti a hygieně práce. Tyto předpisy vycházejí ze zákoníku práce a ze zákona o zdraví lidu. Stanovují obsah a směry činností, které podnik musí splňovat a vykonávat, včetně personálního obsazení speciálních činností na tomto úseku. Nedílnou součástí obsahu péče v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jsou příslušná zařízení technické povahy, která jsou nedílnou součástí technického a technologického zařízení výroby, dále ochranné pomůcky atp. Proto náklady na bezpečnost a ochranu zdraví technické povahy jsou hrazeny jako součást investičních celků a výrobních nákladů. Bez těchto zařízení technické povahy nesmí být příslušný výrobní prostředek provozován. Rovněž náklady na ochranné pomůcky tvoří součást výrobních nákladů.

Hygiena práce obsahuje pak činnosti v oblasti osobní hygieny (šatny, umývárny, pracovní oděvy atd.), mikrohygieny (osvětlení, hluk, prašnost, vlhkost, chemické látky aj.) i v oblasti makrohygieny (čistota ovzduší, půdy a vod). Zařízení osobní hygieny a mikrohygieny jsou rovněž součástí investičních nákladů nebo jsou převážně financována z provozních prostředků, a to rovněž jako povinné předpoklady výroby. Jsou též plánována jako součást provozních nákladů.

Normy pro celý úsek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jsou tudíž již zabezpečeny legislativně. Nelze tedy počítat pro oblast sociálně ekonomického plánování s vytvářením zvláštních nebo dalších norem. Pro sociálně ekonomické plánování půjde o dodržování plnění příslušných předpisů, o školení pracovníků zabezpečující tyto činnosti, o zajišťování školení všech pracovních kolektivů, o preventivní prověrky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a o okamžité odstraňování zjištěných závad a nedostatků.

ZDRAVOTNÍ PÉČE

V podmínkách velkých výrobních celků sloučených podniků se zvyšuje v okruhu zdravotní péče o zemědělské pracovníky aktuálnost zřizování závodních zdravotnických středisek i v zemědělství. V takovém případě se závodní zdravotnickou péčí rozumí veškerá individuální léčebná a preventivní péče v zařízeních státní zdravotní péče a zařízeních provozovaných podnikem. Podle zákonných předpisů je státní zdravotní péče povinna zabezpečit zdravotnický odborný personál, zdravotnickou techniku a léky (T o m e š et al., 1977).

Povinnost podniku je státními normami určena v závislosti na počtu pracovníků. Podle těchto předpisů je podnik povinen zřídit buď ošetrovnu, nebo zdravotnické středisko. Další povinností podniku při zřízení a provozu závodního zdravotnického zařízení je poskytovat materiálně technické vybavení a zajišťovat dostatek pomocného personálu pro provoz zařízení. Vlastní prevence a léčba je pak funkcí zařízení státní zdravotnické péče.

Rozsah zdravotnické péče v případě zřízení závodních zdravotnických středisek je tedy určen závaznými normami, které stanovují počty

lékařů a ostatních zdravotnických pracovníků, i zdravotnická vybavení. Plánovacím ukazatelem v případě podnikového zdravotnického střediska by mohla být výše lékařských úvazků. Ve velkých podnicích s odpovídajícím soustředěním pracovníků na jednom místě tak, jak je tomu v resortu zemědělství a výživy u podniků potravinářského průmyslu, by bylo možno v závislosti na tomto ukazateli dále vyjádřit jako další ukazatel základní prostředky vložené do zdravotnického zařízení, materiálové náklady a mzdové prostředky pomocných pracovníků.

Ovšem v zemědělství, s ohledem na rozmístění pracovníků dané plošným charakterem výroby a s ohledem na stávající rozmístění zdravotnických zařízení v hospodářském (spádovém) obvodu zemědělských podniků zůstává zatím spíše k řešení zlepšení dostupnosti těchto stávajících zdravotnických zařízení (podniková doprava), příp. vyhrazení ordinačních hodin. Zatím jen sporadicky se objevuje uvedená problematika částečných lékařských úvazků i pro pracovníky zemědělského podniku. Pro budoucnost však bude nutné počítat i v zemědělství s formou závodních zdravotnických středisek těchto podniků.

Kromě zlepšování dostupnosti zdravotnických zařízení a perspektivního rozvoje zdravotní péče formou zřizování závodních středisek existují také další opatření v oblasti zdravotní péče, které je třeba rovněž plánovat. Jde v první řadě o lázeňskou péči a péči o závodní (podnikové) jesle. Uvedený okruh péče o pracovníky možno vyjádřit ukazatelem počtu poukazů na lázeňskou péči a ukazatelem počtu míst v závodních (resp. sdružených) jeslích s eventuální návazností na ekonomiku, to znamená na vynaložené náklady. Konkrétně zde může jít o příspěvky na lázeňskou péči a o náklady na zařízení, modernizaci a provoz jeslí včetně příspěvků na sdružené zařízení.

VZDĚLÁVÁNÍ PRACOVNÍKŮ

V období rozvoje a prohlubování dělby práce v zemědělství je vzdělávání velmi významným okruhem podnikové péče a činnosti při zlepšování kvalifikační a tím sociální struktury pracovních kolektivů. Podnikové vzdělávání (výchova) zahrnuje jednak přípravu na povolání, jednak vzdělávání dospělých. Zvláštní kategorií přípravy na povolání je výchova učňů, a to buď v zařízeních podniku nebo v zařízeních jiných organizací. Rovněž další vzdělávání a rekvalifikace aktivních pracovníků předpokládá buď provoz vlastních vzdělávacích zařízení, nebo vysílání pracovníků do zařízení cizích organizací, příp. škol podle formy vzdělávání a potřeb rekvalifikace.

Ukazateli by zde mohli být počet pracovníků školených a vyškolených, počet učňů ap. Vazba na ekonomiku by mohla být vyjádřena např. v nákladech na vyučovací zařízení, na kursy, na studijní placené volno, na odměny školitelů atd. Ukazatelé v této oblasti by tedy měly určovat objem poskytované péče o pracovníky (vzdělávání) a jeho kvalitu.

ZÁVODNÍ STRAVOVÁNÍ

Do oblasti závodního stravování se zahrnuje provoz závodních jídelen a závodních kantýn (bufetů) a jiná další činnost, směřující k po-

skytování teplé a studené stravy a nápojů v průběhu pracovní doby v podnikem spravovaných zařízeních. Nezahrnuje se sem poskytování stravy v rekreačních podnikových zařízeních.

Základní funkcí této sociální činnosti je poskytovat teplou stravu v průběhu pracovní doby (směny). Uvedenou péči o pracovníky může ovšem zemědělský podnik realizovat též v součinnosti s provozovny Jednoty či v závodních jídelnách jiných podniků.

Rozsah závodního stravování lze vyjadřovat především počtem podaných teplých jídel, případně z maloobchodního obratu, a to ovšem opět pouze za teplá jídla. Z ekonomického pohledu podniku lze nalézt určité vztahy mezi počtem podaných teplých jídel na straně jedné a rozsahem vložených prostředků na zařízení jídelen a dále vynaložených prostředků na materiální náklady a na mzdy pracovníků podniku v zařízeních závodního stravování na stravování na straně druhé.

OSOBNÍ PODNIKOVÁ DOPRAVA

Vnitropodniková doprava pracovníků na pracoviště se stává při dnešní značné velikosti hospodářských obvodů zemědělských podniků důležitou podnikovou sociální činností.

Vzhledem k rostoucím nárokům na tuto dopravu bude asi zapotřebí při plánování této činnosti přistupovat k osobní podnikové dopravě jako k určitému systému, rozčleněnému na pravidelnou a nepravidelnou dopravu stálých pracovníků a na sezónní dopravu brigádníků. Celý systém podnikové osobní dopravy je pochopitelně třeba řešit v návaznosti na spoje státní hromadné dopravy.

Vnitropodniková doprava není zatím sledována žádným ukazatelem. Její náklady by bylo možné vyjádřit nejspíše velikostí nákladů vynaložených na nákup dopravních prostředků vnitropodnikové dopravy a náklady na jejich opravy a provoz.

BYTOVÉ PROBLÉMY PRACOVNÍKŮ

Podniková péče o bydlení pracovníků je soubor sociálních činností obsahující úsilí zajistit byty pro pracovníky podnikovou výstavbou a podporou ostatních forem bytové výstavby (družstevní, individuální), včetně údržby stávajícího podnikového bytového fondu a zajištění sezónního (přechodného) ubytování.

Počet bytů, které má podnik k dispozici pro přidělení pracovníkům, je ústředně plánován. Jako plánovací ukazatele na tomto úseku se zdají být vhodné: počet bytových jednotek s přidělovacím právem organizace, počet podnikových bytů přidělených pracovníkům v daném roce, případně počet bytů udržovaných podnikem podle kategorií bytů.

Ekonomicky významným vztahem v oblasti péče podniku o bytové problémy pracovníků je především relace mezi počtem bytů spravovaných podnikem a náklady na údržbu těchto bytů.

Posouzení kvality bytového podnikového fondu se může vyjadřovat podílem bytů I. kategorie (příp. II. kategorie) na celkovém počtu bytů spravovaných podnikem, příp. průměrnou výměrou obytné plochy na jednoho člena domácnosti.

Okruh sociálních činností, které je možné nazvat základními podmínkami pro volný čas, nabývá na významu v souvislosti s otázkami stabilizace pracovníků v zemědělských podnicích. V oblasti péče o podmínky využívání volného času je činnost podniků velmi různorodá. Zahhrnuje především péči o rekreaci, o kulturní, tělovýchovné, sportovní a ostatní zájmové činnosti.

Pod pojmem rekreace se rozumí péče o tuzemskou a zahraniční rekreaci dospělých a letní tábory mládeže. Podniky je zajišťují jednak budováním a správou vlastních zařízení, jednak nákupem kapacit zařízení cizích organizací nebo finanční podporou účastníků na výběrové rekreaci SDR a ROH [Tomeš et al., 1977]. Rekreace ve vlastních zařízeních se pak zajišťuje buď ve střediscích hotelového charakteru se stravovacími službami, nebo v zařízeních chatového či stanového typu, a to bez vyvažování nebo též s ním. Střediska hotelového charakteru jsou zpravidla víceúčelová s celoročním provozem a v rekreační sezóně slouží rekreačním, mimo sezónu k různým soustředěním, školením apod.

Vztahy k ekonomice podniku v oblasti péče o rekreaci nejvíce souvisejí s počtem dnů rekreace (tzv. lůžko na den). Tento ukazatel vyplývá ze skutečnosti, že průměrná délka rekreačních pobytů v jednotlivých střediscích a ročních obdobích je značně rozdílná a proto počet rekreačních nemusí být rozhodující pro stanovení výše nákladů na tyto činnosti. Ovšem jako plánovací ukazatel může dostačovat jen tento počet účastníků závodní rekreace (v případech vlastního zařízení), počet účastníků výběrové rekreace (v zařízeních SDR či ROH) a počet dětí pracovníků účastnících se dětské rekreace.

Péče podniku v oblasti kulturní, tělovýchovné, sportovní a ostatní zájmové činnosti se zabezpečuje především jen finanční podporou činnosti organizované společenskými organizacemi, která pochopitelně může být značně rozdílná co do obsahu i rozsahu.

Pro plánování péče o tyto ostatní činnosti při využívání volného času jsou ovšem vhodné spíše finanční ukazatele, tj. výdaj na kulturu a zájmovou činnost, na tělovýchovu a sportovní činnost než ukazatele vyjadřující počet osob účastnících se té či oné zájmové činnosti.

ZÁVĚRY

V souhrnu lze k obsahu a směrům podnikové péče o sociální rozvoj pracovníků říci, že obsah některých těchto činností již byl stanoven zákonnými opatřeními (normami), vydanými Národním shromážděním, vládami ČSSR, ČSR, SSR a ministerstvy. Tato opatření je možné rámcově shrnout:

— zákoník práce určuje obsah základních podmínek práce a sociálních činností podniků (pracovní doba a dovolená, mzdy, bezpečnost práce, odškodnění pracovních úrazů, péče o výchovu pracovníků, péče o matky s dětmi, o osoby se změněnou pracovní schopností atd.). Pro jednotná zemědělská družstva obsah některých těchto okruhů v souladu se zákoníkem práce formuluje nový zákon o zemědělském družstevnictví,

který (s výjimkou některých specifík členského poměru) vyrovnává ve všech základních oblastech pracovně právní vztahy družstevních rolníků s pracovníky ostatních odvětví;

— vyhlášky o bezpečnosti práce určují povinná opatření při provozu výrobních zařízení atp.;

— zdravotnické vyhlášky určují obsah a rozsah zdravotní péče o pracovníky, o hygienu práce atd.

V dalších oblastech sociálních činností (vzdělávání pracovníků, závodní stravování, podniková osobní doprava, péče o bytové podmínky, péče o rekreaci a volný čas apod.) nebyla dosud taková závazná opatření (normy) vydána a ani jejich obsah nebyl jednoznačně formulován. Současná praxe sociálně ekonomického plánování však takovou formulaci předpokládá, neboť úroveň podnikové péče není určována jen podle výrobních odvětví či podniků, ale i podle jednotlivých věcných okruhů.

K upřesnění obsahu těchto základních okruhů podnikových sociálních činností bude třeba dále využívat všech možností a zkušeností podniků rezortu zemědělství a výživy, které experimentálně ověřují ekonomické plánování. Dále bude také nutné čerpat ze zkušeností vědecko-výzkumné základny i jiných rezortů, kde se rovněž rozvíjejí práce ke zdokonalování metod sociálně ekonomického plánování v jejich příslušných rezortech, i když podmínky v zemědělství jsou jen velmi obtížně srovnatelné.

Především však je nutné připomenout koordinační a jiné práce Federálního ministerstva práce a sociálních věcí, prováděné v rámci experimentů s ověřováním návrhu sociálního výkaznictví jako součásti příprav na přechod k sociálně ekonomickému plánování v odvětvové sféře v příštím období. I když se tyto práce týkají převážně průmyslových podniků, měly by jejich výsledky, zpracované celostátně, přímo určit přístupy k celé této problematice v další pětiletce i v rezortu zemědělství a výživy.

Ke stanovení obsahu a směrů vybraných okruhů podnikových a sociálních činností a jejich realizaci v praxi je třeba ještě poznamenat, že téměř ve všech případech nejde jen o materiálně technické či finanční zabezpečení realizace těchto činností. Ve stejné míře jde o vytvoření i ostatních podmínek, které možno ovšem jen obtížně plánovat pomocí určitého ukazatele. Spadá sem především významná úloha řídicí a organizační práce a iniciativy vedení jednotlivých zemědělských podniků a všech jeho společenských složek i kolektivů pracovníků.

Literatura

ŠÍMA, J. et al.: Návrhy na použití normativů v systému plánovitého řízení zemědělství v oblasti zlepšování pracovních a životních podmínek. [Závěrečná zpráva.] Praha, Výzk. úst. ekonomiky zeměd. a výživy 1978.

TOMEŠ, I. et al.: Metodika tvorby normativů sociální vybavenosti. [Závěrečná zpráva.] Praha, Technickoekonomický výzkumný ústav hutního průmyslu 1977.

Došlo dne 3. 1. 1980

МАШЕК, Я. (Научно-исследовательский институт сельского хозяйства и продовольствия, Прага): Содержание и направление попечения предприятий о социальном развитии рабочих коллективов. Сбор. ÚVTIZ - Sociol. Zeměd., 16, 1980 (1) : 45-52.

Путем развития отдельных социальных деятельности (отдельных видов деятельности по-

печения о работниках) для удовлетворения социальных потребностей рабочих коллективов, предприятие одновременно осуществляет задачи социальной политики включенную в комплексную программу попечения предприятий о работниках или в плане социального развития. При выполнении этих задач необходимо определить содержание отдельных видов деятельности попечения предприятий о трудящихся, главным образом с учетом основной функции соответствующей социальной деятельности. Определение этой основной функции является одновременно и наиболее пригодным критерием для планирования необходимого объема финансовых, материально-технологических и кадровых условий для данной деятельности.

попечение предприятий; выбранные виды деятельности, содержание и направления социальной деятельности; показатели планирования; отношение к экономике предприятия

MAŠEK, J. (Economic Research Institute for Agriculture and Food, Praha): *The Contents and Directions of the Enterprise Care of Social Development of Work Collectives*. Sbor. ÚVTIZ - Sociol. Zeměd., 16, 1980 (1) : 45-52.

Through developing different social activities (individual practical regions of the care of employees) and covering the social needs of work collectives, in the enterprise at the same time the tasks of the social policy are realized, included in the enterprise complex programme of the care of employees or in the social development plan. To fulfill these tasks, it is necessary to determine the contents of the individual practical regions of the enterprise care of employees, particularly with regard to the basic function of the relevant social activity. Determining this basic function is at the same time the most suitable criterion for planning the necessary extent of the financial, material and technical as well as cadre prerequisites of the given activity.

enterprise care; selected regions; contents and directions of social activities; indicator of planning; relation to enterprise economics

MAŠEK, J. (Forschungsinstitut für Ökonomik der Landwirtschaft und Ernährung, Praha): *Inhalt und Orientierung der Betriebs Sorge um die soziale Entwicklung der Arbeitskollektive*. Sbor. ÚVTIZ - Sociol. Zeměd., 16, 1980 (1) : 45-52.

Durch Entwicklung der einzelnen Sozialtätigkeiten (der einzelnen konkreten Bereiche der Arbeiterfürsorge) zur Befriedigung der sozialen Bedürfnisse der Arbeitskollektive realisiert der Betrieb gleichzeitig auch die Aufgaben der Sozialpolitik die im Komplexprogramm der Arbeiterfürsorge oder im Plan der sozialen Entwicklung enthalten sind. Für die Erfüllung dieser Aufgaben ist es nötig den Inhalt der einzelnen konkreten Bereiche der Betriebs Sorge für das Wohl der Werktätigen zu bestimmen, und zwar mit Rücksicht auf die grundlegende Funktion der entsprechenden sozialen Tätigkeit. Die Bestimmung dieser grundlegenden Funktion ist gleichzeitig auch das geeignetste Kriterium für die Planung des benötigten Umfangs der finanziellen, material-technischen und Kadervoraussetzungen für die gegebene Tätigkeit.

Betriebs Sorge; ausgewählte Bereiche; Inhalt und Orientierung der sozialen Tätigkeiten; Plankennziffer; Beziehung zur Ökonomik des gegebenen Betriebes.

Adresa autora:

Ing. Jiří Mašek, Výzkumný ústav ekonomiky zemědělství a výživy, Dlážděná 6, 110 00 Praha 1
